

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 108. Quid præteea sit notandum circa potestatem Papæ in dispensando quoad impedimenta Matrimonii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

sunt leges Superioris, circa quas inferior non potest, nisi ex causis, quas probaret, & examinari vult Superior, non aliter concedens dispensandi potestatem; communis cum *Sperell.* à num. 10. & 34.

§. 4. Si Jus concedens dispensationem, expresserit rationem dispensationis, potestas dispensandi extenditur ad alium casum, in quo tenet illa ratio expressa; nec tum propriè fit extensio, sed casus iste alius ex tacita mente dispensantis includitur in altero, ratio enim allata deiecit omnes casus, in quibus illa reperiatur, *Gob. Abb. Sanch. & alii cum Sperell. decis. 112.*

§. 5. Dispensatio trahitur ad necessariò & de se connexa, sine quibus habere non posset effectum, uti habet communis cum *Sanch. l. 8. d. 1. Sperell. decis. 112. à n. 17.* alioquin conferretur frustraneè data. Hoc non obstante, sublato per dispensationem uno impedimento remanet aliud, quia non sunt necessariò & de connexa; hinc tot requiruntur dispensationes, quot sunt impedimenta, *Gonz. ad Reg. 8. Cancell. Gob. n. 97. Sperell. n. 24.*

§. 6. Ordinariè dispensari potest cum absentente, cum dispensatio non spectet ad forum poenitentiae, sed sit actus jurisdictionis, quæ manet circa absentem: & ita declarasse *sacram Congreg. dicit Pignat. tom. 1. consult. 20. n. 9.* An hoc etiam teneat, quando in dispensatione additur, pro foro conscientiae, vel in foro poenitentiae, dicitur num. 956.

Q. 108. Quid præterea sit notandum circa potestatem Papæ in dispensando quoad impedimenta Matrimonii. R. §. 1. Putarunt *Ang. Henriq. & alii* Papam ex concessione Dei posse dispensare in omnibus

planè impedimentis, etiam de Jure naturæ dirimentibus; sed contradicunt communissime omnes cum *Sanch.* l. 8. d. 6. & *Avers.* q. 19. f. 1. quia nullum fundamentum habemus talem concessionem asserendi; imò probabilius dicitur, nequidem Deum directè & propriè dispensare posse in lege naturæ, uti cum communis *Suar.* de leg. l. 2. c. 14. n. 5. talia enim non ideo mala sunt, quia prohibentur, sed ideo prohibentur, quia in se & necessariò mala sunt: potest tamen Deus mutare materiam aut circumstantias, & ita facere, ut aliquid non sit amplius de Jure naturæ.

826. §. 2. Papam posse ex concessione divina propriè dispensare in aliquibus impedimentis, quæ sunt Juris divini positivi, docet cum aliis *Sanch.* l. 8. d. 6. è contrà posse tantùm authenticè declarare Deum hic & nunc permittere agi præter legem suam, docent alii, nec videtur esse questio, nisi de nomine, de quâ videri possunt plura apud *Castrop.* tr. 3. d. 6. pu. 3. & *Krim.* à n. 2030. Posse autem Papam omnem, per se loquendo, in papalibus & quorumcunque Conciliorum & Canonum legibus dispensare, habet communissima, cum sit supra omnia Concilia & supremus ipse Legis-Lator: quod verum est etiam de lege humana ab aliquo Apostolo lata, quia Papa est legitimus Petri successor & parus cum eo auctoritatis, *Suar.* De leg. l. 10. c. 14. aliique cum *Krim.* n. 2030. Quandonam inferior dispensare possit in lege Superioris, dictum est l. 1. n. 796. potestque videri etiam *Krim.* à n. 2034.

827. §. 3. Hæc 4. impedimenta sunt de Jure naturæ, saltem respectu humanæ potestatis indispensabilia, ideoque etiam in infidelium Matrimo-

monii habent locum : 1. Error in persona. 2. Impotentia perpetua. 3. Consanguinitas primi gradus in linea recta : 4. Ligamen in actuali Matrimonio. Cætera sunt dispensabilia, neque habent locum in Matrimonio infidelium, qui non obligantur Jure ecclesiastico, *Sanch. l. 8. d. 6. n. 12. Dixi 1.* respectu humanæ potestatis, quia manet controversia, an Deus non possit ita mutare vel ponere circumstantias, ut in aliquibus dispensare posset, uti certum est posse plures uxores uni viro permittere. *Dixi 2.* in linea recta, nam n. 611. retuli multos, qui dicunt consanguinitatem in 1. gradu lineæ transversæ inter fratrem & sororem esse tantum Juris positivi divini & ecclesiastici. Inter eos autem, qui admittunt esse Juris naturæ, aliqui putarunt dispensari posse in eo à Papa, si ita postularet necessitas regni aliàs interituri, sed melius contradicunt alii cum *Sanch. l. 8. d. 6. n. 10.* fatendum tamen est id fore licitum, si aliàs genus humanum interiret; nam ideo licuit Matrimonium inter proles Adami: quo casu retuli aliquos n. 610. qui dicunt etiam tum fore licitum inter patrem & filiam, licet consanguinei sint in primo gradu lineæ rectæ.

§. 4. Quamvis 24. Auctores magni nominis, § 28. quos referunt *Sanch. l. 7. d. 52. n. 5. & Carden. in 1. crisi d. 11. n. 153.* dicant, quod omnes gradus consanguinitatis & affinitatis dirimant Matrimonium Jure naturæ, adeoque in eis nequidem Papam dispensare posse, tamen rectè dicit *Sanch. n. 6.* sententiam illam non esse tolerandam, nam licet sint aliquo modo de Jure naturali quasi secundario, in quantum natura dicat erga omnes consanguineos & affines servandam esse honesta-

stacem, ne jungantur copulâ, tamen Jus naturæ non dicitur id esse indispensabile in ordine ad Matrimonium, patetque Ecclesiam in plerisque dispensare. Et secundum hæc tenus dicta primus gradus affinitatis & secundus consanguinitatis sunt impedimenta Juris positivi tantum, ideoque potest Papa in illis dispensare, quamvis in una persona concurrant, dispensaruntque aliquando, uti testantur *Lugo* in Resp. mor. l. 1. dub. 43. & dub. 40. n. 29. *Gob.* tr. 9. n. 609. & 610. Unde AA. 30. & plures, quos referunt *Sanch.* l. 7. d. 66. n. 5. & *Dian.* p. 4. tr. 4. R. 93. dicunt Papam dispensare posse cum socero, ut ducat uxorem filii sui mortui, quamvis plures numero & autoritate majores apud *Sanch.* & *Dian.* id negent. *Lugo* in Resp. mor. l. 1. dub. 40. dicit, extraordinariam causam requiri ad dispensationem talem, nec expedire, ut fiat, ob dubium, an non sit contra Jus naturæ, in multis enim locis Scripturæ copula soceri cum nuru statuitur puniunda veluti alia crimina Jure naturæ illicita, & aliqua Concilia Provincialia rejiciunt ea Matrimonia etiam inter infideles velut irrita, ideoque nullus unquam Pontifex sic dispensavit.

829. §. 5. *S. Anton. Cajet. Dur. Scotus Suar.* innumeri alii cum *Sanch.* l. 8. d. 8. n. 6. *Mendo* diff. 11. n. 37. *Maffrio* n. 116. *Kugler* n. 1662. docent Pontificem posse, & reipsa dispensasse aliquando cum Religioso professo ad contrahendum Matrimonium, & hoc est conforme dictis n. 583. quod etiam docuit aliquando *S. Th.* licet 2. 2. q. 88. a. 11. in O. sententiam illam revocet, & cum *Silvestro* dicat fieri non posse, eò quod continentia videatur esse de essentia Ordinis religiosi: sed responderetur, imprimis probabile esse, secundum

dum dicta l. 4. n. 3., quod votum castitatis conjugalis cum debito aliquando abstinendi ab uxoribus, sufficiat ad statum religiosum: Deinde dato, quod non sufficiat, sed nunc saltem post *Conc. Later. & Trid.* de quibus dixi, requiratur absoluta castitas, hoc non obstante potest Pontifex facere, ut talis dispensatus desinat esse Religiosus, quia esse Religiosum non habetur per characterem indelebilem, sed per voluntatem Ecclesie, quae revocari potest, & sicuti talibus votis addidit solennitatem, ita potest tollere, uti rectè *Krimer* à n. 452. & 2158. ad eum modum, quo locus aliquis ex voluntate Ecclesie fieri profanus: si autem talis homo desinat esse Religiosus, non est ratio, cur non possit validè inire Matrimonium, cum illud, per se loquendo, validè ineat ligatus voto simplici castitatis. Et ex his cadunt omnia, quae habet *Gonet* hic d. 9. a. 2. possuntque videri fusè soluta apud *Kugler* à n. 1661.

§. 6. Circa dispensationem in gradibus prohibitis iterum refero hic verba *Trid.* sess. 24. c. 5. De ref. Matr. quae occasione alià etiam retuli n. 498. Si quis intra gradus prohibitos scienter Matrimonium contrahere praesumpserit, separetur, & spe dispensationis consequenda careat: idque in eo multò magis locum habeat, qui non tantum Matrimonium contrahere sed etiam consummare ausus fuerit. Quid si ignoranter id fecerit, siquidem solennitates requisitas in contrahendo Matrimonio neglexerit, eisdem subijciatur poenis: Non enim dignus est, qui Ecclesiae benignitatem facile experiatur, cujus salubria praecepta temerè contempserit. Si vero solennitatibus adhibitis impedimentum aliquod subesse postea cognoscatur, cujus ille probabilem ignorantiam

habuit, tunc facilius cum eo, & gratis dispensari poterit. In contrahendis Matrimonii vel nulla omnino datur dispensatio, vel raro, idque ex causa, & gratis concedatur. In secundo gradu nunquam dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam.

§ 31. §. 7. Putant Henric. alique cum Gob. n. 678. circa ista verba, nisi inter magnos Principes, praxim esse, ut hoc extendatur ad omnes personas principaliores, adeoque ad omnes valde potentes & divites, inò ad omnes nobiles, sufficitque ad nobilem, quòd solus Pater sit nobilis, non tamen, si sola mater, Sanch. l. 8. d. 19. n. 6. Ut autem quis dicatur esse ex honesta familia, satis est, si familia nullâ turpitudinis notâ laboret. Addunt Nav. & Sanch. n. 3. eâ prohibitionè dispensandi in 2do gradu, intelligitur tantum de consanguinitate vel affinitate ex copula licita, non autem ex fornicatione, uti nec de publica honestate.

§ 32. Q. 109. Quid notandum sit circa facultates, quas habere solent Nuntii Apostolici, etiam circa impedimenta Matrimonii. R. Ut sciatur, in quibus communiter recurri possit ad Nunciaturam, circa annum 1680. Nuntio Coloniensi concedebantur sequentes Facultates: 1. Absolvendi ab hæresibus & apostasia à fide, & à schismate, quoscumque etiam Ecclesiasticos, tam sæculares, quàm regulares, non tamen eos, qui ex locis fuerint, ubi Sanctum Officium exercetur, nisi in locis Missionum, in quibus impunè grassantur hæreses deliquerunt: nec illos, qui judicialiter abjurerint, nisi isti nati sint, ubi impunè grassantur hæreses, & post judicialem abjurationem illuc reversi in hæresin fuerint relapsi, & hos in foro conscientia tantum.